

Ἀλέξανδρος Ἴσαρης

Ἑξι περίπατοι

Προσκέφαλο
μὲ φύλλα λεμονιάς

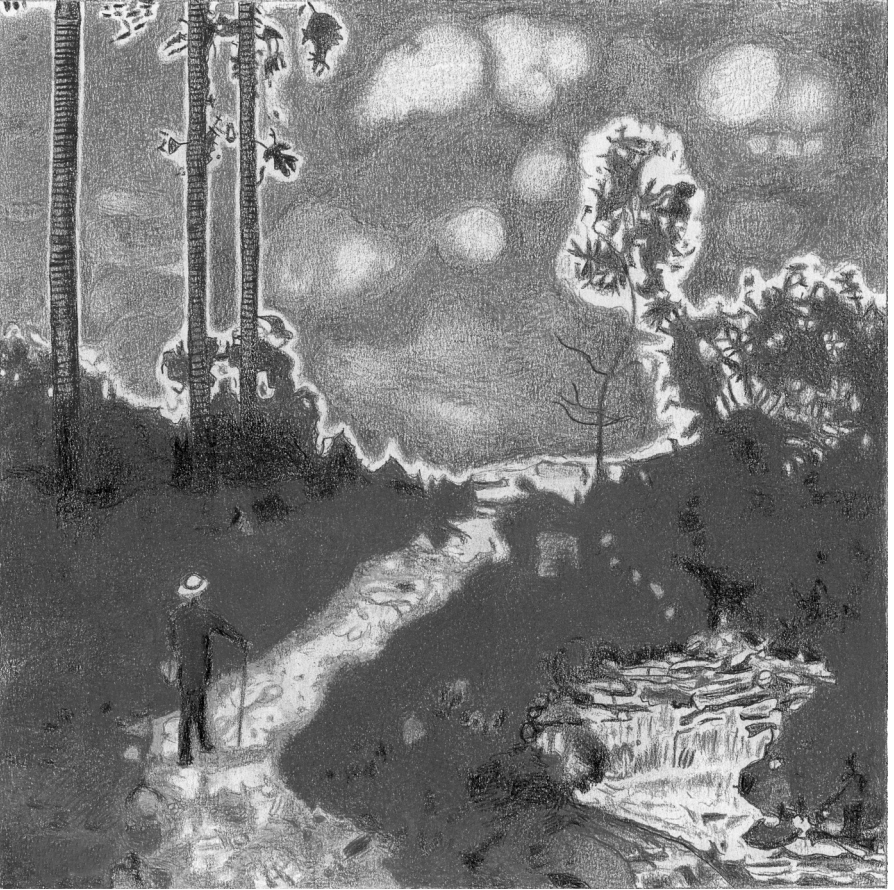
Μὲ σχέδια τοῦ συγγραφέα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΞΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ

Ὁξύλιθος	11
Σέρρες	17
Βερολίνο	25
Πύργος τῆς Τήνου	35
Βιέννη	43
Θεσσαλονίκη	53
ΠΡΟΣΚΕΦΑΛΟ ΜΕ ΦΥΛΛΑ ΛΕΜΟΝΙΑΣ	63

ΟΕΥΛΙΘΟΣ

Ο ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ αρχίζει ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνη, ἀδηφάγα λεύκα, πού μὲ ὑπόγειο τρόπο διοχετεύει ρίζες πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις ὑποσκάπτοντας τὰ θεμέλια τοῦ σπιτιοῦ, ὡς τὸν μεγάλο σταυρὸ πού φαίνεται ἀπὸ πολὺ μακριά, γιατί, ἔτσι πού ὀρθώνεται σὲ ἓνα ὕψωμα, γυαλίζει τόσο ἔντονα ὅταν πέφτει τὸ φῶς ἐπάνω στὶς μεταλλικὲς του ἐπιφάνειες, πού εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸν ἀγνοήσεις. Αὐτὸς ὁ περίπατος, πού ἔχω κάνει ἄπειρες φορές μόνος μου ἢ μὲ τὴν Μ., πάντοτε μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα, κρύβει ἀμέτρητες ἐκπλήξεις, καινούργια θαύματα καὶ νέες ἐμπειρίες. Ὅταν τὸν φέρνω στὴ σκέψη μου, δημιουργεῖται ἓνα παλίμψηστο ἀποχρώσεων καὶ σχημάτων, ὅπου συνωθοῦνται τὰ σύννεφα, τὰ χιόνια, τὰ λουλούδια, οἱ μυρωδιές, οἱ βροχές, τὰ ἡλιοβασιλέματα, τὸ χῶμα καὶ κυρίως τὸ σκοτάδι, πού μέσα του προχωρῶ ἀγγίζοντας νοερὰ τὰ πανύψηλα τείχη τῆς νύχτας καὶ ἀκούγοντας τὴ σιωπὴ τοῦ ἀπείρου. Ὅταν δὲν ἔχει φεγγάρι, ὁ ἑναστρὸς οὐρανὸς χαμηλώνει τόσο πολὺ, πού νομίζω πῶς σηκώνοντας τὸ χέρι μου θὰ ἀγγιζῶ

τοὺς ἀσημένιους γαλαξίες πού διασχίζουν τὶς ἀπέραντες ἐκτάσεις του, σὰν ποταμοὶ πλαισιωμένοι ἀπὸ φωτεινὲς ἀπολήξεις μακρινῶν οὐρανίων σωμάτων.

Τὸ σούρουπο ὁ ἥλιος κατεβαίνει μὲ βραδύτατους ρυθμοὺς πρὸς τὰ ἄλλοτε ρόδινα, ἄλλοτε μενεξεδένια καὶ ἄλλοτε ἀχνογάλαζα βουνά, πού ἀπὸ διάφανα γίνονται συμπαγῆ, καὶ ἡ φύση γύρω μου γεμίζει θροῦσματα ἀγγέλων, πνευμάτων ἢ φυλλωμάτων, ὅπου ζεῖ αἰωρούμενος ἓνας ἀθέατος, ποικιλόμορφος κόσμος. Μιὰ μελωδία πού βασανίζει τὸ μυαλό μου τῆ στιγμῆ τῆς ἐκκίνησης διαγράφει φωτεινὲς γραμμὲς φανερόντας ἐκλάμψεις, ρίγη καὶ σπαραχτικὰ ξεσπάσματα, καθὼς ξετυλίγεται ἀνερχόμενη ἢ κατερχόμενη μέσα στοὺς λαβυρίνθους τῆς ὑπαρξῆς μου. Αὐτὴ ἡ μελωδία βυθίζεται ὕστερα ἀπὸ λίγο σ' ἓνα πηχτὸ ἔλος ἢ διασχίζει τὸ μυαλό μου καὶ ξεχύνεται στὸν ἀέρα, γιὰ νὰ ἐξαερωθεῖ μέσα στὶς συγχορδίες τῶν κεληδισμῶν καὶ τῶν ὑδάτων.

Ὁ περίπατος ἀρχίζει μὲ μιὰ ἀνηφόρα ἀνάμεσα σὲ νεόφυτες πικροδάφνες πού φτάνουν ὡς τῆ δημοσιά. Ἐκεῖ πού φυτρώνουν οἱ πυκνόφυλλες ἀσπραγαθιὲς στρίβω ἀριστερὰ καί, καθὼς βαδίζω, ξεδιπλώνονται μὲ ἀργοὺς ρυθμοὺς τὰ δασωμένα τοπία, τὰ σφιχταγκαλιασμένα σώματα τῶν ἐλαιόδεντρων, οἱ καρυδιές, οἱ μουριές, τὰ πλατάνια, οἱ συκιές καὶ τὰ ἑκατοντάδες εὐσταλῆ κυπαρίσσια, πού λὲς καὶ ὀδεύουν πρὸς τὸν οὐρανό. Σὲ μιὰ καμπύλῃ τοῦ δρόμου ὑπάρχει ἀνάμεσα σὲ φοινικόδεντρα μιὰ στέρνα καὶ πρὸ κάτω ἄλλη μιὰ, ὑπόγεια αὐτή, ἀκριβῶς μπροστὰ στὴ Μονὴ Μάν-

τζαρη, τὸ γυναικεῖο μοναστήρι πὸν δεσπόζει μὲ τὸν ὄγκο του. Ὅταν φτάνω στὸ πηγάδι, κάνω πάντοτε μιὰ στάση γιὰ νὰ ἀκούσω τὰ τζιτζίκια, τὰ ἀηδόνια καὶ τὰ ἀκούραστα βατράχια, πὸν τὰ κοάσματά τους μοιάζουν μὲ κακὴς δεήσεις.

Σ' αὐτὸν τὸν περίπατο ἔχω συναντήσει κατὰ καιροὺς λαγούς, νυφίτσες, ἀλεπουῖδες, φίδια καὶ σκαντζόχοιρους. Ἀπὸ κοντὰ κι ἀπὸ μακριὰ ἀκούγονται γαβγίσματα σκύλων καὶ χλιμιντρίσματα ἀλόγων. Στὸ δρόμο πρὸς τὸ σταυρὸ ἐμφανίζονται καμιά φορὰ μορφές πεθαμμένων φίλων ἢ οἰκειῶν προσώπων, πὸν στέκονται ἀκίνητες ἢ ἀνεβοκατεβαίνουν χειρονομώντας. Τότε ὁ χρόνος σταματάει καὶ ὅλοι, ζῶντες καὶ νεκροί, γίνονται ἓνα μέσα σ' ἓνα ἄχρονο σκηνικό. Οἱ πιὸ πολλοὶ εἶναι ὁμορφοὶ καί, ἐνῶ σωπαίνουν, ἐγὼ ἀκούω τὶς ἐνδόμυχες σκέψεις τους πὸν χαϊδεύουν τ' αὐτιά μου.

Μετὰ τὸ μοναστήρι ὁ δρόμος γίνεται ἀνηφορικός καί, ὅταν ἔχει βρέξει ἢ χιονίσει, εἶναι γλιστερός καὶ ἐπικίνδυνος. Σὲ λίγα λεπτὰ βρίσκομαι στὴν κορυφὴ ἑνὸς πυκνοφυτεμένου ὑψώματος, πὸν τὴν ἀνοιξὴ εἶναι γεμάτο μὲ μαργαρίτες, σπαρτὰ καὶ παπαροῦνες. Ἐδῶ, ἀνάμεσα στὰ πεῦκα, ὑπάρχει ἓνα παγκάκι, ἓνα τραπέζι καὶ Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος τοῦ Λεονάρντο ντὰ Βίντσι, πὸν εἶναι στερεωμένος ἀνάμεσα σὲ σιδερένια δοκάρια. Κάθομαι στὸ παγκάκι καὶ παρατηρῶ ἐπὶ πολλὴ ὥρα αὐτὸν τὸν πίνακα, πὸν εἶναι ἀλλοιωμένος ἀπὸ τὶς βροχές, τὸ χαλάζι, τὰ χιόνια καὶ τοὺς ἀνέμους. Ἀνάλογα μὲ τὸ φῶς, οἱ παραμορφωμένες μορφές τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν μαθητῶν παίρνουν ἀλλόκοτες στά-

σεις, ἐνῶ ἡ ὅλη σύνθεση θυμίζει περισσότερο σύγχρονη ζωγραφικὴ παρά ἀναγεννησιακὴ. Τὴ μορφὴ τοῦ Χριστοῦ διασχίζουν ἀστραπές, οἱ μαθητὲς καὶ ἡ Μαγδαληνὴ θυμίζουν ὄντα βγαλμένα ἀπὸ ἐφιάλτη καὶ ἡ ὄροφὴ εἶναι κατακερματισμένη, ἔτοιμη νὰ καταρρεύσει στὰ κεφάλια τῶν εἰκονιζομένων. Ἐνας κοῦκος ἀκούγεται ἀπὸ μακριὰ καὶ τὸ βλέμμα μου βυθίζεται στὴν παράξενη ἐκείνη σύνθεση καὶ τὴ διαπερνᾷ, γιὰ νὰ συναντήσῃ γεγονότα τοῦ παρελθόντος ποὺ ἔχουν ξεθωριάσει, ἢ εἶναι ἀκόμα ζωντανά, χωρὶς ὅμως νὰ θυμίζουν σὲ τίποτα τὴν ἀρχικὴ τους μορφή.

Ἡ ψυχὴ μου σιγὰ σιγὰ γαληνεύει, νιώθω νὰ κολυπάω στὸ σύμπαν, οἱ δυσάρεστες σκέψεις ὑποχωροῦν καὶ σὰν ὑπνωτισμένος προχωρῶ πρὸς τὸ σταυρό, ἀπ' ὅπου φαίνεται ὁ Ὁξύλιθος, ποὺ λάμποντας σκαρφάλωνει νωχελικὰ στὸ ἀντικρινὸ βουνό. Ἀνεβασμένος σ' ἐκείνη τὴ μυρωμένη κορυφή, νιώθω διάφανος, σχεδὸν γυάλινος, μὲ μιὰ κατακόκκινη καρδιὰ νὰ χτυπάει ἀκόμα.